

biztosíthatom Méltóságodat arról, hogy e város törvényhatósága — *politikai meggyőződésének teljes integritása s önkormányzati jogkörének sértetlen fentartása mellett* — főispáni működésének úgy az 1886: XXI. t. cikk vonatkozó szakaszaiban meghatározott jogkörében, mint e város kulturális és közgazdasági intézményeinek, valamint polgársága jólétének elő-

mozdítására irányuló minden törekvésében készséggel támogatni fogja; mély tisztelettel fölkenem Méltóságodat, miszerint a szokásos hivatali esküt ezen közgyűlés színe előtt letenni s az elnöki széket elfoglalva, a közgyűlés további vezetését átvenni méltóztatassék.

Ezután *Cicatricis* Lajos dr. főispán állott szólásra és mondotta el a következőket:

Cicatricis Lajos dr. főispán programja.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Amidőn Felséges Uram és Királyom kegyelme és a kormány megtisztelő bizalma folytán Szeged szab. kir. város főispáni székét elfoglalom, az első szó, amely ajkaimat elhagyja, a köszönetnek és hálának szava. Köszönet azért a rokonszenvért és jóindulatért, amelylyel a tekintetes Törvényhatósági Bizottság kineveztetésemet fogadni és nekem a város alkotmányos kormányzatának ünnepélyes átvételére e törvényhatóság hagyományai szellemében alkalmat nyújtani kegyes volt; köszönet és hála az előzékeny figyelem és előlegezett bizalom azon megnyilatkozásáért, amelylyel a város érdemekben gazdag tisztikara, társadalma és lakossága már ez ideig is érdemeimen felül elhalmozott s a mely érzelmeknek megnyilatkozása azt a felemelő tudatot erősíti meg lelkemben, hogy a város közjavanak előmozdítására irányuló önzetlen és becsületes törekvéseim a megértő közszellemben termékeny talajra fognak találni.

Ez a tudat annál megnyugtatóbb reám nézve, mivel érzem, hogy az ország második városában, az alföldi magyarság e nagy és erős metropolisában, a főispáni munkakör betöltésével csekély erőmet meghaladó feladat terhét vállaltam magamra, indítatva egyrészt azon férfias kötelességérzet által, amely benső kényszer erejével ösztönöz arra, hogy személyes előnyökre vagy hátrányokra való tekintet nélkül, egyedül meggyőződésemet követve, a legnehezebb helyzetekben is hiven teljesítem hazafiui kötelességeimet, másrészt bátorítást merítve azon gondolatból, hogy aki egész közéleti működésemet Csongrádvármegye és Hódmezővásárhely hűséges szolgálatában töltöttem, nem leszek idegen abban a városban, amelyet egy évezred megszentelt hagyományai a közös mult szenvedéseiből font erkölcsi szálak fűznek a hajdan egységes, most is csak közigazgatásilag tagolt és Csongrádvármegyéhez, amelynek vezető férfiai évszázadokon keresztül e város társadalmából emelkedtek ki, s amelynek az etnográfiai tulajdonságok szerint is egységes, a kultura, a köz- és gazdasági élet viszonylatai által egymásra utalt magyar népet e rokon város erősödésében nemcsak a magyar nemzeti génusz egyik büszke alkotását, de saját faji öntudatának, kulturális és gazdasági fejlődésének is gazdag forrását látja.

Ne vegye tehát a tekintetes törvényhatósági bizottság részemről illetéktelen beavatkozásnak, ha a város kulturális felvirágoztatására irányuló munkájából, ez érzések jogán, én is részt kérek — anélkül azonban, hogy ez irányu munkásságomra nézve programot adnék: mivel nem tartom állásom követelményeivel összeegyeztethe-

tőnek, hogy új csapásokat jelöljek ki ott, ahol a polgárságnak, a város legnemesebb fiai által irányított egységes közszelleme és áldozatkészsége a kulturális fejlődés számára már széles országutakat hasított.

Azok a nagyarányu keretek, amelyeket 35 évvel ezelőtt a Tisza folyó féktelen hullámai által elpusztított város számára, egy magas fejedelmi szózat nyomán a dicső emlékezetű királyi biztos: gróf *Tisza* Lajos, a város jövőjébe vetett hittel megszabott, a város hivatott vezetői és azok intencióit megértő polgárai által folytatott bölcs és céltudatos munka eredményeként ma már ki vannak építve, de érezzük mindannyian, hogy a munka még nincs befejezve s hogy az ország második városa vezető szerepének megfelelhessen, e kereteket még meg kell tölteni a kultura és gazdasági élet követelményét képező alkotásokkal és intézményekkel. Arra a kérdésre, hogy mik legyenek ezek az intézmények és alkotások, a felelet minden, a város nagyságáért lelkesülő szegedi polgár szívébe van írva; sőt azok megvalósítása a város közszeretben álló polgármesterének és az őt hatalmas koncepcióiban a hű munkatárs buzgóságával támogató lelkes tisztikar tervszerű munkája segítségével már elő is van készítve.

A már épülőben lévő *fogadalmi templom* munkálatainak befejezése, a *városi vízvezetéki és csatornahálózat* kiépítése, a *közegészségügy szolgálatára, a hygienikus követelményeknek megfelelő új közkórház létesítése*, a véderő megszorodott csapattesteinek elhelyezése céljából *kaszárnyák építése*, a belterületi *villamos hálózatnak kiterjesztése*, a *közutak kiépítése és a tanyai lakosságnak a külterületi vasuti hálózat segítségével a városhoz való szorosabb kapcsolása, kereskedelmi kikötő és új központi vasuti állomás létesítése*, a külterületi adminisztráció fejlesztése, *munkaházak és népjóléti intézmények* létesítése, mindenekfelett pedig *a szervezett kereskedelemre támaszkodó egészséges, élet-erős iparnak megteremtése* — mindmennyi nagy feladatai a jövődönnek, amelyek gondos és céltudatos megoldása egy egész nemzedék nemes ambíciójának méltó tárgyát képezi.

A városfejlesztés e beláthatlan perspektívájában az én szerepem nem lehet más, mint önzetlen törekvés arra, hogy e város köz- és társadalmi élete a felekezeti visszavonás, az osztályharc és a politikai szenvedély mérgétől megkímélve, az áldozatkész polgárság békés közhangulatában a megvalósításra váró eszmék termékeny talajra találjanak, hogy a megoldandó feladatok és alkotások napirendre tűzésénél az élet valódi szükségleteit, valamint a nép teherviselési képességét és az általános gazdasági viszonyokat mérlegelő előrelátás érvényesüljön: hogy azok kivitele és vég-

rehajtása meglepetéseket kizáró, körültekintő, gondos előkészítés által biztosítsák; végül — amit talán első helyen kellett volna megemlítenem — hivatásom legelső parancsának ismerem, hogy *a kormányt e város és népe valódi szükségleteiről hiven tájékoztatván, annak jóakarátát és támogatását közügyei javára kieszközölni igyekezzem.*

Mint a törvényhatósági bizottság elnöke, a törvényes szabályok megtartása mellett, különös gondot kívánok fordítani arra, hogy *a közönség tanácskozásait teljes tárgyilagossággal akként vezessem, hogy abban mindenki meggyőződését szabadon követhesse és azt a törvények és tanácskozási rend korlátai között érvényesíthesse; viszont szabadjon reménylenem, hogy miként a multban, úgy a jövőben is a tárgyilagosság és az ellenkező vélemények iránti türelmesség szelleme fogja áthatni tanácskozásainkat, a gyűlölködés és pártoskodás szenvedélye pedig önkormányzati életünk tiszta légkörét megfertőztetni nem fogja.*

Felügyeleti és ellenőrzési jogkörömből folyólag féltő gondossággal fogok örködni afelett, hogy a közigazgatás különböző ágazatai között, az érdekek és célok közössége által követett összhang megóvassék és a hivatalos élet egész vonalán a hivatali rend és pontosság feltételei megteremtessenek.

Meleg érdeklődéssel óhajtom kísérni e város gazdasági és kulturális életét és lelkesedéssel munkálkodni annak előbbrevitelén; szerető gondosságomat a szorosán vett hivatalos ügyek körén túl kiterjesztem a közélet minden nyilvánulására, az egyes gazdasági rétegek és társadalmi osztályok, sőt azon túl a magánosok jogos érdekeinek előmozdítására is.

Nemcsak ajtom lesz nyitva mindenki számára, de szívem is minden nemes törekvés befogadására és minden jogos érdek istápolására.

Főispáni hivatásomnak ily szellemben való betöltéséhez kérem a tekintetes Törvényhatóság, a nagyérdemű tisztikar és lelkes polgárság bizalmát és támogatását.

A hazának lángoló szeretete, a közéletnek önzetlen szolgálata és a közjóért buzgó lelkesedés vezérelje működésünket, hogy annak nyomán béke és megelégedés fakadjon s e városnak derék magyar népe minél bőségesebben részesüljön a kultura és jólét áldásaiban.

Az isteni gondviselés örökdjék szeretett magyar hazánk és e város népe fölött. (Lelkes éljenzés és taps.)

JÁSZAI BESZÉDE:

Majd *Jászai* Géza címzetes püspök állott szólásra és mondotta el Szeged szabad királyi város nevében a következő beszédet:

Méltóságos Főispán Ur!

Szeged szabad királyi város köztörvényhatósági bizottsága és polgársága nevében bizalommal és tisztelettel üdvözlöm Méltóságodat, mint e város most beiktatott főispánját és amidőn e tisztemet örömmel, készséges szívvel teljesítem, egyszersem azon reményemnek is kifejezést adok, hogy városunk Méltóságodban oly főispánt nyert, ki általános ismert agilitásával, munkabíráásával és energiájával a város minden ügyét szeretet-